

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum

11.03.2026

Dnro/Dnr

TRAFICOM/106595/03.03.01/2026

Viite/Referens

kutsunne 27.2.2026

Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijalausunto: HE 12/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 12/2026 vp). Laissa säädettäisiin edellytyksistä ja ehdoista, joilla radiohäirintään tarkoitetun laitteen käyttöön ja hallussapitoon voitaisiin myöntää radiolupa. Häirintälaitteen luvaton hallussapito säädettäisiin rangaistavaksi.

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotusta, jonka mukaan radiohäirintään tarkoitettujen laitteen oikeudeton käyttö ja hallussapito säädettäisiin rangaistavaksi. Radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden luvattomalla hallussapidolla tai käytöllä voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia viestintäverkkojen toimivuudelle sekä muulle taajuuksien käytölle. Häiriöiden ennaltaehkäisemiseksi on tärkeää, että radiohäirintään tarkoitettuja laitteita käytetään ja pidetään hallussa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy.

Virasto kannattaa ehdotusta, jonka mukaan viranomaisen voisi saada radioluvan häirintälaitteen hallussapidolle ja käyttämiselle niiden laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen myös muissa kuin tällä hetkellä erityislainsäädännön mahdollistamissa tilanteissa. Ehdotuksen myötä viranomaisen olisi mahdollista käyttää luvanvaraisia häirintälaitteita myös viranomaisen koulutus-, harjoitus-, tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan, joka liittyy sen laissa säädetyn tehtävän hoitamiseen.

Virasto pitää tärkeänä myös ehdotusta, joka mahdollistaisi myös muiden kuin viranomaisten radiohäirintälaitteiden luvanvaraisen hallussapidon ja käytön tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa. Esityksessä kuvatun tavoin radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden käytölle on tarvetta häirintäjärjestelmien teknologian kehittämisessä sekä radioviestintäjärjestelmien, radiolaitteiden ja tietoliikenteen elektronista suojaamista ja häiriö- ja häirintäsietoisuutta koskevassa tutkimuksessa.

Virasto näkee kokonaisuutena hyvänä, että esitetty lakimuutos huomioi tasapainon turvallisuuden sekä mahdollistamisen välillä. Lähettimien luvanvaraisuuden kautta

voidaan lupamenettelyssä varmistaa, että radiohäirintään tarkoitettuja laitteita käytetään vain valvotuissa ja hyväksytyissä tarkoituksissa muiden viestintäverkkojen häiriöttömyys kuitenkin samalla riittävästi turvaten.

Radiolaitteen määritelmä

Virasto pitää hyvänä ja oikeustilaa selkeyttävänä ehdotusta, jolla radiohäirintään tarkoitetut laitteet rajataan radiolaitteen määritelmän ulkopuolelle. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 3 §:n 1 momentin 14 kohdan mukainen radiolaitteen määritelmä poikkeaa radiolaitedirektiivin määritelmästä. Lain määritelmän mukaan radiolaitteeksi katsotaan myös laitteet, joiden ensisijaisena käyttötarkoituksena on lähettää radioaaltoja muun muassa radioviestinnän häiritsemiseksi tai estämiseksi. Direktiivin määritelmää laajempi kansallinen radiolaitteen määritelmä on aiheuttanut tulkintaongelmia erityisesti Liikenne- ja viestintäviraston suorittamassa radiolaitteiden markkina- ja valvonnassa. Radiolaitteen määritelmän muuttaminen direktiiviä vastaavaksi poistaa radiolaitteen markkina- ja valvontaan liittyviä tulkintaepäselvyyksiä.

Radioluvan myöntämisen edellytykset

Esityksen mukaan viranomaiselle voidaan myöntää radiolupa radiohäirintään tarkoitetun laitteen hallussapitoon ja käyttöön sen laissa säädetyn tehtävän toteuttamiseen, jos käyttö ei aiheuta vähäistä suurempaa haittaa radio- tai muulle viestinnälle tai yleiselle viestintäverkolle ja se on perusteltua ottaen huomioon tehtävän tärkeys, käytöstä aiheutuva haitta ja muut tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttavat seikat. Tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan lupa voitaisiin myöntää, ellei laitteen käytöstä aiheudu haittaa radio- tai muulle viestinnälle taikka yleiselle viestintäverkolle. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tätä muulle kuin viranomaiselle esitettyä tiukempaa vaatimusta luvan myöntämiselle perusteltuna. Esityksessä kuvatuin tavoin muun kuin viranomaisen toiminnassa on harvoin kyse yhtä merkittävien oikeushyvien suojelusta kuin viranomaistoiminnassa.

Virasto pitää kannatettavana vaatimusta, jonka mukaan radioluvan myöntäminen muulle kuin viranomaiselle edellyttää, että luvan hakija yksilöi radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden hallussapidon tai käytön tarkoituksen ja esittää syyt, miksi radiolaitteiden hallussapito tai käyttö on välttämätöntä (hyväksyttävä syy). Luvan hakijan on esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle riittävä selvitys siitä, miten toiminnassa estetään muulle kuin luvan mukaiselle radioviestinnälle tai -määritykselle aiheutuvat haitat.

Radiohäiriöiden estäminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavan viestintäpalvelulain 329 §:n 3 momenttia siten, että siihen lisätään radiohäirintään tarkoitetut laitteet.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää kannatettavana sitä, että radiohäirintään tarkoitetut laitteet on lisätty 329 § 1 momenttiin. Tällöin Liikenne- ja viestintävirastolla olisi oikeus kieltää paitsi radiolaitteen myös radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen sähkölaitteen käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Viranomaisten välinen tiedonvaihto

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa viranomaisten välisen tiedonvaihdon laajentamista ehdotetuin tavoin. Ehdotus (319 § 4 mom) mahdollistaisi välitystiedon antamisen Liikenne- ja viestintävirastosta toiselle viranomaiselle, jos tietoa tarvitaan radioviestinnän häiriön kansalliselle turvallisuudelle tai maanpuolustukselle aiheuttaman uhkan torjumiseksi tai selvittämiseksi.

Virasto pitää tärkeänä, että viranomaisten välistä tiedonvaihto-oikeutta tarkasteltaisiin laajemminkin siten, että se mahdollistaisi vastavuoroisen tiedonvaihdon viranomaisten välillä ja myös muissa kuin säännöksen nyt mahdollistamissa tilanteissa. Tietojen luovuttaminen voisi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos radiohäiriötä selvitetessä havaittaisiin laajalti yhteiskunnan elintärkeän toiminnon, maanpuolustuksen tai kansallisen turvallisuuden kannalta kriittisiin radioverkkoihin kohdistuvia merkittäviä tai laajoja radiohäiriöitä tai tahallista radiohäirintää tai muut viranomaiset havaitsisivat tai tunnistaisivat vastaavia vaikutuksia aiheuttavan radiohäiriöuhkan, johon Liikenne- ja viestintävirasto voisi ennakoiden puuttua. Tällaisissa tapauksissa olisi perusteltua ja tärkeää voida luovuttaa mahdollisimman tarkat tiedot tilanteesta viranomaisyhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston, poliisin, suojelupoliisin, Puolustusvoimien sekä Rajavartiolaitoksen välillä.

Välitystiedon nykyinen laaja määritelmä käytännössä rajoittaa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja teknologian kehittämistä myös tilanteissa, joissa kyse ei ole yksityishenkilöiden viestinnän tai yksityisyyden suojaan kuuluvista tiedoista. Tällä on vaikutusta esimerkiksi drooniuhkien torjuntaan liittyvien havainnointi- ja tunnistusjärjestelmien kehittämiseen ja käyttöön. Virasto näkee, että välitystiedon määritelmän toimivuutta olisi hyvä tarkastella jatkossa kokonaisuutena siten, että yksityisyyden suojaa koskevat tavoitteet voidaan edelleen turvata, mutta samalla varmistetaan viranomaisten yhteistyön ja teknologisen kehityksen edellytykset.

Lupaviranomaisen resurssien turvaaminen

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota myös siihen, että radiohäirintään tai häirinnältä suojautumiseen liittyvä tutkimus- ja tuotekehitystoiminta sekä viranomaistoiminnan erilaiset käyttötarpeet ovat kasvussa huomioiden myös Naton harjoitustoiminnan lisääntymisen Suomessa. Häirintälaitteiden kehitystarpeet liittyvät tiiviisti myös droonitoiminnan yleistymiseen sekä drooniuhkien torjuntakyvykkyyksien kehittämiseen. Esityksen myötä on nähtävissä, että radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden hallussapitoon ja käyttöön liittyvien radiolupien määrä kasvaa.

Virasto pitää tärkeänä, että lupamenettely voidaan toteuttaa sujuvasti ja viivytyksettä samalla varmistaen radioviestinnän häiriöttömyys. Tämän vuoksi on tärkeää huolehtia, että virastolle mahdollistetaan riittävät resurssit lupien käsittelyyn, tekniseen arviointiin ja toiminnan valvontaan.

Suvi Juurakko-Lehikoinen
osastopäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
11.3.2026. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia
tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.